

НЕГОВСЬКА О.А., ЧЕКМАСОВА І.А.

АНАЛІЗ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ВАЛЮТНИМИ РИЗИКАМИ В МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКАХ

Уміння оцінювати ступінь загрози дії трьох видів валютного ризику і аналізувати існуючі можливості її зниження – невід’ємний компонент успішної діяльності компанії на міжнародному ринку.

Тому завданням підприємств в умовах постійної мінливості зовнішнього середовища є управління валютними ризиками з метою зниження збитків у зв'язку із зміною валютних курсів.

Валютний ризик в залежності від сфери його впливу поділяється на:

- Транзакційний – ризик зміни вартості контракту;
- Економічний – ризик коливання чутливості прибутку;
- Трансляційний – ризик відхилення показників фінансової звітності.

Класифікація методів управління валютними ризиками.

Пасивний менеджмент:

- Уникнення ризику
- Ігнорування ризику

Активний менеджмент:

- Хеджування за допомогою контрактів
- Зниження ризику (Leading/Lagging, крос-хеджування, диверсифікація валют)
- Адаптація фінансової політики фірми (Метчинг, паралельні позики, кредитні свопи)

Інструменти хеджування:

1. Фінансові контракти: форварди, ф'ючерси, опціони.
2. Інструменти грошового ринку: кредити, депозити.

Сфери застосування методів управління валютними ризиками:

Управління транзакційним ризиком здійснюється за допомогою наступних методів:

Уникнення ризику – укладання контрактів виключно в національній валюті (обмеження – існування неконвертованих валют).

Використання фінансових контрактів – фіксація курсів валют (обмеження – наявність валют, по відношенню до яких не доступні дані інструменти хеджування).

Одним з методів є хеджування за допомогою інструментів грошового ринку - використання кредитів і депозитів. Суть – відкриття протилежної позиції для закриття основної валютної позиції.

Також для зниження валютного ризику використовуються наступні методи:

- 1) Політика Leading and Lagging
- Зміна термінів платежів залежно від прогнозів зміни валютних курсів

- Leading - прискорення платежу
- Lagging – уповільнення платежу

2) Крос-хеджування - використання інструментів хеджування у валюті, що позитивно корелює з валютою контракту (обмеження – обмінний курс між обраними валютами повинен бути сталим протягом періоду хеджування).

3) Диверсифікація валют – одержання доходу в різних валютах, що слабо корелюють між собою.

Управління трансляційним ризиком актуальне для будь-якої компанії, у якої є хоч би 1 філія за кордоном. Але за результатами досліджень – інвестори байдужі до виникнення збитків або прибутків трансляції, тому в даному випадку застосовується пасивний менеджмент: ігнорування ризику.

Метою управління економічним валютним ризиком є зменшення залежності чистого прибутку від коливань валютного курсу – зменшення його мінливості – засобами зміни валют грошових приток і відтоків за допомогою методів адаптація фінансової політики:

1) Операції Метчинга - зіставлення валют грошових приток і відтоків компанії. Тобто якщо притоки компанії деноміновані в євро, то і фінансування здійснюється в євро.

2) Паралельні позики, кредитні свопи - дві компанії з різних країн обмінюються кредитами в їх домашніх валютах на визначений термін.

З метою підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності компанії необхідно чітко розрізняти 3 види валютних ризиків, застосовувати відповідні методи керування ними, враховуючи їх переваги і недоліки.

Основа успіху – індивідуальний комплексний підхід до вирішення проблемного питання засобами підбору адаптивної для певної компанії комбінації методів керування валютними ризиками.

Джерела інформації: 1. *Захаров А.В., Кириченко Д.А., Челмодеєва Е.В.* Валютные и универсальные биржи XXI века как антикризисный механизм финансового рынка.— 28е изд., перераб. и доп. — М., 2002.— 80 с. 2. *Первозванский А. А., Первозванская Т. Н.* Финансовый рынок: расчет и риск. — М.: ИНФРА-М, 1994. — 192 с. 3. *Сутормина В. М., Федосов В. М., Рязанова Н. С.* Финанси зарубіжних корпорацій. — К.: Либідь, 1993. — 274 с.